

SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI ŚRODOWISKOWEGO DOMU SAMOPOMOCY W NISKU

ZA ROK 2025

Informacje ogólne

Środowiskowy Dom Samopomocy w Nisku jest dziennym ośrodkiem wsparcia typu A, B i C. Zgodnie z § 4 ust. 6 regulaminu organizacyjnego, placówka przeznaczona jest dla 26 osób przewlekle psychicznie chorych, z niepełnosprawnością intelektualną oraz wykazujących inne przewlekłe zaburzenia czynności psychicznych. Uchwałą nr XIV/122/11 Rady Miejskiej w Nisku z dnia 28 września 2011 roku Dom stał się samodzielną jednostką organizacyjną Gminy i Miasta Nisko, finansowaną ze środków budżetu państwa w formie dotacji celowej przekazywanej przez Wojewodę Podkarpackiego, zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa.

Siedzibą ŚDS jest budynek przekazany na mocy Zarządzenia nr 122a/2020 Burmistrza Gminy i Miasta Nisko z dnia 1 września 2020 r., w sprawie przekazania do korzystania i administrowania nieruchomości zabudowanej budynkiem Centrum Wsparcia położonej w Nisku przy ulicy Sandomierskiej 8.

Zadaniem Domu na podstawie art. 51a ust. 5 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej jest w szczególności prowadzenie działań wspierająco-aktywizujących zmierzających do osiągnięcia jak największej samodzielności i zaradności życiowej, a także integracji społecznej osób objętych pomocą w dalszej części zwanych uczestnikami, które w wyniku upośledzenia niektórych funkcji organizmu lub zdolności adaptacyjnych wymagają pomocy do życia w środowisku rodzinnym i społecznym.

Swoją działalność statutową Środowiskowy Dom Samopomocy realizuje od poniedziałku do piątku w godzinach 7.00–15.00, w tym co najmniej przez 6 godzin dziennie prowadzone są zajęcia z uczestnikami, a pozostały czas przeznacza się m.in. na czynności porządkowe, przygotowanie do zajęć oraz prowadzenie dokumentacji.

Celem Środowiskowego Domu Samopomocy w Nisku jest kompensowanie skutków niepełnosprawności poprzez:

- zapobieganie nawrotom i pogłębianiu zaburzeń psychicznych,
- zmniejszenie objawów chorobowych,
- integrację i zapobieganie izolacji społecznej,
- kształtowanie współpracy w grupie,
- nabywanie i rozwijanie potrzebnych umiejętności,
- wypełnianie wolnego czasu i pogłębianie zainteresowań,
- doskonalenie umiejętności radzenia sobie w sytuacjach życiowych,
- wspieranie uczestników i ich rodzin w sytuacjach trudnych i kryzysowych.

W 2025 roku Środowiskowy Dom Samopomocy w Nisku świadczył usługi zgodnie z programem działalności i rocznym planem pracy na 2025 rok, przekazanym i uzgodnionym z Wojewodą Podkarpackim i zatwierdzonym zarządzeniem nr 46/2025 Burmistrza Gminy i Miasta Nisko z dnia 3 marca 2025 roku.

Przedstawiony w programie cel funkcjonowania odnosił się do usług określonych rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 9 grudnia 2010 r. w sprawie środowiskowych domów samopomocy (t.j. Dz. U. 2020 poz. 249). Program działalności i plany pracy realizowane były w oparciu o indywidualne plany postępowania wspierająco-aktywizującego opracowane przez zespół dla każdego uczestnika. W oparciu o § 7, ust. 9 rozporządzenia, ilość wydanych decyzji kierujących na dzień 31 grudnia 2025 roku wynosiła 31, co stanowiło 19,2% liczby miejsc w domu.

1. Formy i efekty prowadzonej działalności

Podstawową formą działalności ŚDS są treningi, które były prowadzone w formie indywidualnej i grupowej (zespołowej), dostosowane do potrzeb i możliwości psychofizycznych uczestników.

Usługi świadczone przez Dom obejmowały w szczególności:

- Trening funkcjonowania w codziennym życiu (trening nauki higieny i dbałości o wygląd zewnętrzny, trening gospodarowania własnymi środkami finansowymi, trening umiejętności praktycznych),
- Trening umiejętności interpersonalnych i rozwiązywania problemów,
- Terapię ruchową,
- Trening umiejętności spędzania czasu wolnego (trening według indywidualnych potrzeb uczestników, psychorysunek, trening usprawniający funkcje poznawcze),
- Pomoc w dostępie do niezbędnych świadczeń zdrowotnych,
- Pomoc w załatwianiu spraw urzędowych,
- Niezbędną opiekę,
- Inne formy postępowania przygotowujące do uczestnictwa w warsztatach terapii zajęciowej lub podjęcia zatrudnienia (terapia zajęciowa).

W omawianym okresie, Środowiskowy Dom Samopomocy umożliwiał wszystkim uczestnikom spożywanie dwóch posiłków dziennie (śniadanie i obiad).

Oprócz treningów realizowanych w ramach indywidualnych planów postępowania wspierająco-aktywizującego, w roku 2025 uczestnicy ŚDS wzięli udział w następujących imprezach integracyjnych, edukacyjnych, kulturalnych i sportowych:

- XV Integracyjny Przegląd Kolęd i Jasełek w Baranowie Sandomierskim – 30.01.2025 r.
- Zabawa integracyjna „Ostatki” – 12.02.2025 r.
- Koncert zespołu Jargocianie w ŚDS – 31.01.2025 r.
- Obchody „Dnia Singla” – 17.02.2025 r.
- „Tłusty czwartek” – 27.02.2025 r.
- Obchody Dnia Kobiet i Mężczyzn w ŚDS – 10.03.2025 r.
- Wyjście na wystawę do NCHiT „To wszystko Lipa” – 20.03.2025 r.
- Kiermasz Wielkanocny – 09.04.2025 r.
- Droga Krzyżowa w Nowym Narcie – 09.04.2025 r.
- Spotkanie Wielkanocne – 17.04.2025 r.
- Wycieczka nad Solinę – 09.05.2025 r.
- XI Przegląd Twórczości Artystycznej Osób Niepełnosprawnych w Stalowej Woli – 05.05.2025 r.
- XXIV Spartakiada Sportowa Środowiskowych Domów Samopomocy Województwa Podkarpackiego w Świlczy – 05.06.2025 r.
- XII Konkurs Filmowy Środowiskowych Domów Samopomocy w Spiach – 11.06.2025 r.
- 25 Lecie powstania ŚDS w Bojanowie – 25.06.2025 r.
- Wyjście do NCHiT na wystawę szkła i platerów ze zbiorów regionalistki Ewy Krzyżek – 27.06.2025 r.
- Warsztaty skutnicze – 08.07.2025 r.
- Turniej karciany w ŚDS „Król Tysiąca” – 11.07.2025 r.
- X Przegląd Piosenki Żeglarskiej w Tarnobrzegu – 15.07.2025 r.
- Wyjazd do Centrum Edukacji Multimedialnej w Nisku – 07.08.2025 r.

- Piknik integracyjny dla ŚDS (warsztaty fotograficzne „Tajemnica błękitu pruskiego”) – 29.08.2025 r.
- Wycieczka do Jarosławia – 05.09.2025 r.
- III Konkurs czytelniczy „Zabawa z książką” w Stalowej Woli – 07.10.2025 r.
- XXVIII Rocznicą powstania Środowiskowego Domu Samopomocy w Nisku – 15.10.2025 r.
- Bal Halloween’owy w Charzewicach – 30.10.2025 r.
- Prelekcja w ŚDS poprowadzona przez pracowników Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej „Różowy październik – miesiąc świadomości raka piersi” – 05.11.2025 r.
- Wyjście do NCHiT na wystawę grafik Romana Zielińskiego – 06.11.2025 r.
- Zabawa Andrzejowa – 25.11.2025 r.
- Mikołajki – 03.12.2025 r.
- XVI Integracyjny Przegląd Kolęd i Jasełek w Baranowie Sandomierskim – 11.12.2025 r.
- Turniej Gier w Stalowej Woli (bilard, piłkarzyki, tenis stołowy) – 16.12.2025 r.
- Kiermasz Bożonarodzeniowy – 17.12.2025 r.
- Spotkanie Wigilijne w Restauracji „Zielony Dworek” – 19.12.2025 r.

Efekty działalności terapeutycznej:

- wzrost aktywności psychoruchowej oraz sprawności fizycznej,
- rozwój funkcji poznawczych w zakresie spostrzegawczości, koncentracji uwagi, myślenia analityczno-syntetycznego, kojarzenia i pamięci,
- nabycie umiejętności w zakresie samoobsługi, dbania o higienę osobistą,
- wzrost umiejętności nawiązywania kontaktów interpersonalnych (nawiązywanie i podtrzymywanie rozmowy, umiejętność funkcjonowania w grupie, podejmowanie aktywnych działań, wywiązywanie się z obowiązków),
- nabycie umiejętności podejmowania właściwej decyzji, rozwiązywania problemów i konfliktów oraz zwiększenie kontroli nad własnym życiem,
- wzrost zainteresowania sposobami spędzania czasu wolnego,
- zainteresowanie bieżącymi wydarzeniami w najbliższej okolicy i kraju,
- zwiększenie poczucia przynależności i integracji ze społecznością lokalną,
- wzrost aktywności życiowej,
- podjęcie zatrudnienia,
- podniesienie ogólniej jakości życia,
- wzrost świadomości prozdrowotnej.

Aby dokonać poprawnej i miarodajnej oceny uczestników, każdy z pracowników prowadził dziennik zajęć, w którym wpisywał tematykę treningów, a także sposób ich realizacji, wymieniał uczestników zajęć oraz opisywał ich aktywność. Dane te były następnie wykorzystywane do sporządzania oceny realizacji indywidualnego planu postępowania wspierająco-aktywizującego oraz opracowania planów na następne lata.

2. Zasoby Domu przeznaczone na jego funkcjonowanie

Środowiskowy Dom Samopomocy w Nisku dysponował następującymi zasobami przeznaczonymi na jego funkcjonowanie:

a) Środki finansowe:

Dane dotyczące środków finansowych z budżetu wojewody, a także innych pozyskanych na działalność bieżącą lub wydatki inwestycyjne przedstawia tabela nr 1.

Tabela nr 1.

lp.	Dotacja na działalność statutową z budżetu wojewody	Dotacja na uczestników spełniających kryteria określone w art. 51c ust. 5 ustawy	Dodatki motywacyjne	Dotacja z budżetu Gminy i Miasta Nisko	Razem
1.	934 648,00	65 023,80	98 706,33	–	1 098 378,13

b) Zasoby kadrowe:

W Środowiskowym Domu Samopomocy w Nisku, (stan na 31 grudnia 2025 roku) zatrudnionych było na podstawie umowy o pracę 9 osób, co w przeliczeniu na etaty stanowiło 7,25 etatu. W pełnym wymiarze czasu pracy zatrudnionych było 6 osób, w niepełnym 3 osoby. Osiem umów o pracę zawartych było na czas nieokreślony i jedna na czas określony (młodszy opiekun). Liczba pracowników na umowę-zlecenie – 3 osoby (psycholog, pielęgniarka, inspektor ochrony danych osobowych).

Kadrę realizującą usługi ŚDS w 2025 r. przedstawia tabela nr 2.

Tabela nr 2.

lp.	Stanowisko	Ilość osób	W przeliczeniu na etaty
1.	Dyrektor	1	1
2.	Specjalista pracy socjalnej	1	1
3.	Starsi terapeuci	3	2,75
4.	Starszy opiekun	1	1
5.	Młodszy opiekun	1	0,5
6.	Główna księgowa	1	0,5
7.	Starszy referent	1	0,5
8.	Razem	9	7,25

3. Ogólna liczba uczestników którzy opuścili Dom, wraz z podaniem przyczyn odejścia

W roku sprawozdawczym ubyło 7 uczestników. Dane przedstawia tabela nr 3.

Tabela nr 3.

lp.	Przyczyna odejścia	Liczba osób
1.	Z przyczyn osobistych	1
2.	Wygaśnięcie decyzji kierującej – brak przedłużenia	2
3.	Brak zainteresowania prowadzonymi zajęciami – pogorszenie stanu zdrowia	4
5.	Razem	7

4. Średnia liczba uczestników poszczególnych zajęć w ciągu roku

- terapia ruchowa – 12 osób,
- trening umiejętności interpersonalnych i rozwiązywania problemów – 11 osób,
- trening funkcjonowania w codziennym życiu – 14 osób,

- trening umiejętności spędzania czasu wolnego – 17 osób,
- inne formy postępowania przygotowujące do uczestnictwa w warsztatach terapii zajęciowej lub podjęcia zatrudnienia – terapia zajęciowa – 10 osób.

5. Współpraca z instytucjami i innym podmiotami

W celu zapewnienia integracji społecznej uczestników Środowiskowy Dom Samopomocy współpracował w 2025 roku z następującymi instytucjami i podmiotami:

- Rodzinami, opiekunami uczestników i innymi osobami bliskimi,
- Ośrodkami Pomocy Społecznej: w Nisku, Stalowej Woli, Jarocinie, Ulanowie i Pysznicy (stała współpraca i wymiana informacji, dzięki którym możliwe było lepsze poznanie sytuacji i potrzeb uczestników, a tym samym efektywniejsze świadczenie pomocy),
- Niżańskim Centrum Kultury „Sokół”,
- Wypożyczalnią sprzętu rehabilitacyjnego w Nisku.
- Niżańskim Uniwersytetem Ludowym (udział w warsztatach skutniczych i fotograficznych w technikach historycznych),
- Powiatową Stacją Sanitarno-Epidemiologiczną w Nisku – wykład o tematyce prozdrowotnej,
- Poradnią Zdrowia Psychicznego w Nisku oraz Stalowej Woli (wymiana informacji – konsultacje, na temat aktualnego stanu zdrowia psychicznego uczestników),
- Władzami samorządowymi,
- Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie.

Środowiskowy Dom Samopomocy współpracował w roku 2025 z następującymi Domami:

- Środowiskowym Domem Samopomocy w Tarnobrzegu, Kolbuszowie, Knapach, Bojanowie, Spiach, Rudniku/Sanem, Stalowej Woli Nr 1 i Nr 2, Warsztatami Terapii Zajęciowej przy Stowarzyszeniu „Szansa”.

Spotkania miały charakter integracyjny, sportowy, edukacyjny, a także promujący twórczość osób niepełnosprawnych.

6. Ocena realizacji zadań

Środowiskowy Dom Samopomocy realizował swoje zadania w oparciu o roczne plany działalności na 2025 rok oraz indywidualne plany postępowania wspierająco-aktywizującego.

Podejmowane cele realizowane były poprzez treningi, terapię, niezbędną opiekę oraz poradnictwo dostosowane do indywidualnych możliwości i potrzeb uczestników. Łącznie w roku sprawozdawczym z pomocy skorzystało 36 osób.

Trening umiejętności interpersonalnych i rozwiązywania problemów, przyczynił się do rozwoju kompetencji w zakresie nawiązywania i podtrzymywania kontaktów międzyludzkich, w tym funkcjonowania w grupie, podejmowania aktywnych działań oraz wywiązywania się z powierzonych obowiązków. Uczestnicy nabywali umiejętność podejmowania adekwatnych decyzji, rozwiązywania problemów i konfliktów, a także wzmacniali poczucie kontroli nad własnym życiem.

Udział w **treningu funkcjonowania w codziennym życiu**, obejmującym zajęcia kulinarne, trening umiejętności praktycznych, naukę higieny i dbałości o wygląd zewnętrzny oraz gospodarowanie własnymi środkami finansowymi, umożliwił uczestnikom nabywanie nowych oraz utrwalanie posia-

danych umiejętności. Dotyczyły one w szczególności obsługi sprzętu wykorzystywanego w życiu codziennym, przygotowania posiłków, dbania o estetykę i czystość otoczenia, utrzymywania higieny osobistej oraz racjonalnego gospodarowania środkami finansowymi, w tym dokonywania zakupów.

Trening umiejętności spędzania czasu wolnego, a także **inne formy postępowania przygotowujące do uczestnictwa w warsztatach terapii zajęciowej lub podjęcia zatrudnienia** (terapia zajęciowa) sprzyjały realizacji własnych pomysłów i aspiracji uczestników, doskonaliły sprawność manualną, rozwijały aktywność twórczą i wyobraźnię oraz kształtowały wrażliwość estetyczną i potrzebę twórczej ekspresji. Udział w konkursach dla osób niepełnosprawnych stanowił jedną z form integracji uczestników ze środowiskiem społecznym, promocji ich umiejętności, zdolności i talentów oraz przeciwdziałania stereotypom. W wyniku skutecznie prowadzonego procesu rehabilitacji społecznej jedna osoba podjęła zatrudnienie, pozostając jednocześnie uczestnikiem zajęć i realizując indywidualny plan wspierająco-aktywizujący, co było możliwe dzięki elastycznemu harmonogramowi pracy.

Trening według indywidualnych potrzeb wpłynął na rozwinięcie zainteresowań grami zespołowymi, logicznymi, planszowymi, karcianymi, śpiewem, słuchaniem muzyki według własnych preferencji, itp.

Trening usprawniający funkcje poznawcze stymulował procesy ulegające osłabieniu wraz z upływem czasu, w szczególności pamięć i koncentrację uwagi. Działania te podtrzymywały również umiejętności komunikacyjne uczestników oraz zapobiegały nasileniu stanów niepokoju.

Psychorysunek jako forma treningu z wykorzystaniem metody rysunku, umożliwiał lepsze zrozumienie i uświadomienie trudności ujawniających się w pracach plastycznych, a także sprzyjał odreagowaniu napięć emocjonalnych..

Udział w **terapii ruchowej** przyczynił się do poprawy sprawności fizycznej uczestników oraz rozwoju ich zainteresowań i uzdolnień sportowych. Osiągali oni sukcesy, zdobywając dyplomy i nagrody w olimpiadach oraz zawodach sportowych. Uczestnicy nabywali również umiejętność aktywnego spędzania czasu wolnego poprzez rekreację i wspólne spacer.

Masaż klasyczny wspierał poprawę ukrwienia tkanek, redukcję napięcia mięśniowego oraz łagodzenie dolegliwości bólowych, a także sprzyjał regeneracji organizmu i usprawnieniu krążenia, co przekładało się na zmniejszenie obrzęków, poprawę odporności oraz redukcję uczucia ciężkości nóg.

Masaż relaksacyjny przyczyniał się natomiast do obniżenia poziomu stresu, wyciszenia układu nerwowego oraz poprawy samopoczucia, wspierając proces głębokiego odpoczynku i rozluźnienia mięśni.

Dodatkowo realizowane były treningi dedykowane **osobom z niepełnosprawnościami sprzężonymi oraz osobom ze spektrum autyzmu**. Zakres i tematyka zajęć zostały każdorazowo ujęte w indywidualnych planach postępowania wspierająco-aktywizującego, opracowanych dla każdego uczestnika z tej grupy. Osoby te miały również zapewniony priorytetowy dostęp do wsparcia psychologa oraz pielęgniarki.

Założone cele zostały osiągnięte w stopniu motywującym do kontynuowania podejmowanych działań oraz utrwalania uzyskanych efektów. Uczestnicy Środowiskowego Domu Samopomocy wykazywali aktywność adekwatną do swoich możliwości psychoruchowych oraz zainteresowanie proponowanymi formami zajęć. W celu dalszego wzmocnienia i doskonalenia nabytych umiejętności zasadne jest kontynuowanie pracy w wskazanych obszarach.

W omawianym okresie sprawozdawczym, pracownicy Środowiskowego Domu wzięli udział w następujących szkoleniach:

- Pierwsza pomoc przedmedyczna (szkolenie stacjonarne),

- Trudne emocje uczestników – jak reagować żeby pomóc (szkolenie stacjonarne).

Zgodnie z § 18 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 9 grudnia 2010 r. w sprawie środowiskowych domów samopomocy, placówka spełnia określone standardy oraz realizuje zadania zgodnie z wymogami ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej.

W ramach realizacji zadań Środowiskowy Dom Samopomocy podejmował działania ukierunkowane na wsparcie rodzin i opiekunów uczestników. Prowadzone były zajęcia wspierająco-edukacyjne, których celem było wzmocnienie kompetencji opiekuńczych, wymiana doświadczeń oraz psychoedukacja – łącznie odbyło się 5 spotkań.

W okresie sprawozdawczym w ŚDS nie funkcjonowały formalne grupy wolontariackie, jednak w oparciu o § 12 ust. 3 współpraca z wolontariuszami była realizowana na podstawie dwóch zawartych porozumień z osobami fizycznymi, co umożliwiało uzupełnienie działań placówki o dodatkowe wsparcie.

Na dzień sporządzenia sprawozdania brak jest osób oczekujących na przyjęcie do Środowiskowego Domu Samopomocy, co świadczy o bieżącym zabezpieczeniu potrzeb w zakresie dostępności miejsc w placówce.